

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Ψηφιακή Ατζέντα για την Ευρώπη, ένας από τους πυλώνες της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, προσδιορίζει την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και την ψηφιακή ενιαία αγορά ως κρίσιμα στοιχεία μιας σύγχρονης και ανταγωνιστικής οικονομίας της ΕΕ. Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις υλοποιεί μια από τις προτεραιότητες του ψηφιακού θεματολογίου, εμβληματικής πρωτοβουλίας της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, που συνίσταται στη ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και στη μετάβαση σε μια δημόσια διοίκηση «χωρίς χαρτί».

Ο περιορισμός του διοικητικού φόρτου, η ενίσχυση της δυνατότητας λογιστικού ελέγχου και η αύξηση της διαφάνειας, ως συνεπακόλουθα της εφαρμογής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις, αποτελούν παράγοντες ανάπτυξης, καθώς εισάγουν τον εκσυγχρονισμό και την αποδοτικότητα στη δημόσια διοίκηση, με σημαντικά περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη. Επιπλέον, η καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων θα συμβάλλει στην αυτοματοποίηση και άλλων διαδικασιών μετά την ανάθεση, με δευτερογενή αποτελέσματα, όπως ηλεκτρονικές παραγγελίες, ηλεκτρονικές πληρωμές και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση (end-to-end e-procurement).

Σήμερα, στα κράτη μέλη υπάρχουν και χρησιμοποιούνται διάφορα παγκόσμια, εθνικά, περιφερειακά και ιδιόκτητα πρότυπα ηλεκτρονικών τιμολογίων, τα περισσότερα από τα οποία, δεν είναι διαλειτουργικά μεταξύ τους. Η πληθώρα μη διαλειτουργικών προτύπων καταλήγει σε υπερβολική πολυπλοκότητα, έλλειψη ασφάλειας δικαίου και πρόσθετο κόστος λειτουργίας για τους οικονομικούς φορείς που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά τιμολόγια σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Οι οικονομικοί φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις είναι υποχρεωμένοι συχνά να συμμορφώνονται με νέο πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων κάθε φορά που εισέρχονται σε νέα αγορά. Οι αποκλίνουσες νομικές και τεχνικές απαιτήσεις που αφορούν τα ηλεκτρονικά τιμολόγια συνιστούν φραγμούς πρόσβασης στην αγορά διασυνοριακών δημόσιων συμβάσεων και αποτελούν εμπόδια στις συναλλαγές.

Η θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού προτύπου για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και η επακόλουθη διαλειτουργικότητα των συστημάτων τιμολόγησης, καθώς και η εναρμόνιση των διαδικασιών ηλεκτρονικής σύναψης συμβάσεων συνιστούν σημαντικά μέτρα για την εξάλειψη φραγμών που εμποδίζουν σήμερα τον ανταγωνισμό.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτιμώντας ότι η χρήση των ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων γίνεται πιο διαδεδομένη ή καθίσταται υποχρεωτική στα κράτη μέλη, στα οποία υπάρχουν και χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα διάφορα πρότυπα ηλεκτρονικών

τιμολογίων τα οποία δεν είναι διαλειτουργικά μεταξύ τους, υιοθέτησε την Οδηγία 2014/55/ΕΕ της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων (L 133). (Βλ. συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 28ης και 29ης Ιουνίου 2012 και της 24ης Οκτωβρίου 2013, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Απριλίου 2012, καθώς και τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Πολυμερούς Φόρουμ για την Έκδοση Ηλεκτρονικών Τιμολογίων (e-invoicing), σχετικά με τη χρήση υποδείγματος σημασιολογικών δεδομένων προς υποστήριξη της διαλειτουργικότητας για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων τον Οκτώβριο του 2013-αντίστοιχες αιτιολογικές σκέψεις 11, 12 και 13 της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ).

Η Οδηγία 2014/55/ΕΕ έχει στόχο την προώθηση της υιοθέτησης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων, τη διασφάλιση της σημασιολογική διαλειτουργικότητας και τη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου. Τα οφέλη από την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων μεγιστοποιούνται όταν η δημιουργία, αποστολή, μετάδοση, παραλαβή και επεξεργασία του τιμολογίου μπορούν να αυτοματοποιηθούν πλήρως. Η χρήση ενός κοινού ευρωπαϊκού προτύπου έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων και η κατάρτιση καταλόγου με περιορισμένο αριθμό συντακτικών δομών αποτελούν εγγύηση ότι επιτυγχάνονται τα οφέλη αυτά στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.

Η ως άνω Οδηγία εφαρμόζεται στα ηλεκτρονικά τιμολόγια τα οποία παραλαμβάνονται από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς και εκδίδονται κατά την εκτέλεση των συμβάσεων στις οποίες εφαρμόζονται η Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009 (2), η Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014) -όταν οι συμβάσεις παραχώρησης προβλέπουν πληρωμές οι οποίες απαιτούν την έκδοση τιμολογίων από τον οικονομικό φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί η σύμβαση παραχώρησης- η Οδηγία 2014/24/ΕΕ και η Οδηγία 2014/25/ΕΕ.

Επιπλέον, η Οδηγία 2014/55/ΕΕ υπόκειται στο άρθρο 346 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν ισχύει για ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση συμβάσεων (που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας) οι οποίες έχουν αποκλεισθεί από το πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6, το άρθρο 15 παράγραφος 3 και το άρθρο 24

παράγραφος 3 αντιστοίχως. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, προβλέπεται ειδική εξαίρεση για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση τέτοιων συμβάσεων (που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας), οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/ΕΚ.

Ως ηλεκτρονικό τιμολόγιο στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων νοείται αυτό του οποίου η δημιουργία, αποστολή, μετάδοση, παραλαβή και επεξεργασία μπορεί να αυτοματοποιηθεί πλήρως. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να θεωρείται ότι συμμορφώνονται προς το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων μόνο τα μηχαναγνώσιμα τιμολόγια, τα οποία μπορούν να γίνουν αντικείμενο αυτόματης και ψηφιακής επεξεργασίας από τον λήπτη. Απλό αρχείο εικόνας δεν θα πρέπει να μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί ηλεκτρονικό τιμολόγιο για τους σκοπούς της Οδηγίας (βλ αιτιολογική σκέψη 7 της Οδηγίας).

Περαιτέρω η Οδηγία αφορά στην υποχρέωση των αποδεκτών του τιμολογίου, δηλαδή τις αναθέτουσες αρχές, τις κεντρικές αρχές αγορών και τους αναθέτοντες φορείς, να αποδέχονται και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια και δεν θίγει το δικαίωμα του αποστολέα του τιμολογίου να επιλέξει μεταξύ της υποβολής του τιμολογίου σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με εθνικά ή άλλα τεχνικά πρότυπα ή σε χαρτί (βλ αιτιολογική σκέψη 35 της Οδηγίας).

Με το άρθρο 3 της οδηγίας 2014/55/ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από τον αρμόδιο Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης να σχεδιάσει ευρωπαϊκό πρότυπο για το υπόδειγμα σημασιολογικών δεδομένων των βασικών στοιχείων του ηλεκτρονικού τιμολογίου («ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων»). Ειδικότερα, η Επιτροπή ζήτησε το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων να πληροί τα κάτωθι κριτήρια: να είναι ουδέτερο από τεχνολογική άποψη, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε στρέβλωση του ανταγωνισμού, συμβατό με τα σχετικά διεθνή πρότυπα έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ, την προσέγγιση που εξασφαλίζει την προστασία των δεδομένων μέσω τεχνολογίας και τις αρχές της αναλογικότητας, της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και του περιορισμού του σκοπού, να συνάδει με τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, να καθιστά δυνατή τη δημιουργία κατάλληλων, φιλικών προς τον χρήστη, ευέλικτων και οικονομικά αποδοτικών συστημάτων ηλεκτρονικής τιμολόγησης, να λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και των μη κεντρικών αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων, να είναι κατάλληλο προς χρήση στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων.

Επιπλέον, η Επιτροπή ζήτησε από τον αρμόδιο Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης να παράσχει κατάλογο με περιορισμένο αριθμό συντακτικών δομών που

συμμορφώνονται με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαλειτουργικότητα της μετάδοσης, ώστε να διευκολυνθεί η χρήση ενός τέτοιου προτύπου.

Με βάση τις κατευθύνσεις της ίδιας της Οδηγίας το εν λόγω πρότυπο προσδιορίζει και περιγράφει τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει πάντα ένα ηλεκτρονικό τιμολόγιο, διευκολύνοντας έτσι την αποστολή και παραλαβή ηλεκτρονικών τιμολογίων μεταξύ συστημάτων που βασίζονται σε διαφορετικά τεχνικά πρότυπα. Τα ισχύοντα εθνικά τεχνικά πρότυπα δεν θα πρέπει ούτε να αντικατασταθούν ούτε να περιοριστεί η χρήση τους από το νέο ευρωπαϊκό πρότυπο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτό, θα πρέπει δε να συνεχίσουν να μπορούν να ισχύουν παράλληλα με το ευρωπαϊκό πρότυπο (αιτιολογική σκέψη 5 της Οδηγίας). Επιπλέον σημειώνεται ότι η πλήρης διαλειτουργικότητα περιλαμβάνει την ικανότητα διαλειτουργίας σε τρία διαφορετικά επίπεδα: από άποψη περιεχομένου του τιμολογίου (σημασιολογικό), μορφότυπου ή γλώσσας που χρησιμοποιείται (συντακτικό) και μεθόδου διαβίβασης.

Στο ίδιο πλαίσιο επισημαίνεται ότι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ελαχιστοποίηση του κόστους του ευρωπαϊκού προτύπου έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων για τους χρήστες του, ιδίως τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να καταστεί εφικτή η υλοποίησή του σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και των μικρών αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων και να παρασχεθεί σε όλες τις αναθέτουσες αρχές, τους αναθέτοντες φορείς και τους προμηθευτές η απαραίτητη στήριξη. (βλ αιτιολογικές σκέψεις 40 και 41 της Οδηγίας).

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τυποποίησης (CEN) σχεδίασε το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων σύμφωνα με το αίτημα της παρ. 1, άρθρο 3 της Οδηγίας. Εκδόθηκαν από τον CEN συνολικά έξι μέρη: α) EN 16931-1: 2017, Ηλεκτρονική τιμολόγηση — Μέρος 1: Σημασιολογικό μοντέλο δεδομένων των στοιχείων πυρήνα ηλεκτρονικού τιμολογίου, β) CEN/TS 16931-2:2017, Ηλεκτρονική τιμολόγηση — Μέρος 2: Κατάλογος συντακτικών δομών που συμμορφώνονται με το πρότυπο EN 16931-1, γ1) CEN/TS 16931-3-1, Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Μέρος 3-1: Μεθοδολογία για σύνταξη διαδέσεων των στοιχείων πυρήνα ηλεκτρονικού τιμολογίου, γ2) CEN/TS 16931-3-2, Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Μέρος 3-2: Σύνδεση σύνταξης για τιμολόγιο και πιστωτικό σημείωμα ISO/IEC 19845 (UBL 2.1), γ3. CEN/TS 16931-3-3, Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Μέρος 3-3: Σύνδεση σύνταξης για βιομηχανική τιμολόγιο UN/CEFACT XML D16B, γ4) CEN/TS 16931-3-4, Ηλεκτρονική τιμολόγηση – Μέρος 3-4: Σύνδεση σύνταξης για UN/EDIFACT INVOIC D16B, δ) CEN/TR 16931-4, Electronic invoicing – Part 4 : Guidelines on interoperability of electronic invoices at the transmission level, ε) CEN/TR 16931-5, Electronic invoicing

– Part 5: Guidelines on the use of sector or country extensions in conjunction with EN 16931-1, methodology to be applied in the real environment, στ) CEN/TR 16931-6, Electronic invoicing – Part 6: Result of the test of EN 16931-1 with respect to its practical application for an end user, σύμφωνα με το σύστημα ταξινόμησης CEN. Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στην παρ. 2, άρθρο 3 της Οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την Εκτελεστική Απόφαση της (ΕΕ) 2017/1870 της 16ης Οκτωβρίου 2017 (L 266) δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα στοιχεία αναφοράς του ευρωπαϊκού προτύπου έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων «EN 16931-1:2017, Ηλεκτρονική τιμολόγηση — Μέρος 1: Σημασιολογικό μοντέλο δεδομένων των στοιχείων πυρήνα ηλεκτρονικού τιμολογίου» και τον κατάλογο με περιορισμένο αριθμό συντακτικών δομών που συμμορφώνονται με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων με στοιχεία αναφοράς «CEN/TS 16931-2:2017, Ηλεκτρονική τιμολόγηση — Μέρος 2: Κατάλογος συντακτικών δομών που συμμορφώνονται με το πρότυπο EN 16931-1». Επισημαίνεται ότι το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων έχει ενταχθεί στο σύνολο του στο εθνικό σύστημα τυποποίησης (ΕΛΟΤ EN 16931) από τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης Α.Ε. του Εθνικού Συστήματος Υποδομών Ποιότητας (Ε.Σ.Υ.Π./ΕΛ.Ο.Τ.) .

Επισημαίνεται επίσης ότι στο άρθρο 5 της Οδηγίας προβλέπεται η δυνατότητα της Επιτροπής να επανεξετάζει και να αναθεωρεί το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, καθώς και να επανεξετάζει και να αναθεωρεί τον κατάλογο των συντακτικών δομών που έχει δημοσιευθεί από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και να εξασφαλίζει πλήρη και συνεχή διαλειτουργικότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας τέθηκε στα κράτη μέλη προθεσμία έως στις 27 Νοεμβρίου 2018 για να συμμορφωθούν με την Οδηγία και έως 18 Απριλίου 2019, ήτοι 18 μήνες μετά τη δημοσίευση της αναφοράς του ευρωπαϊκού προτύπου έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έλαβε χώρα στις 17 Οκτωβρίου 2017, για να εγκρίνουν, δημοσιεύσουν και εφαρμόσουν της αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθούν με την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 7 της ίδιας Οδηγίας περί παραλαβής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων. Κατά παρέκκλιση από την ως άνω γενική προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και με σκοπό τη διευκόλυνση της υλοποίησης του συστήματος έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων από ορισμένες αναθέτουσες αρχές, όπως τοπικές και περιφερειακές αναθέτουσες αρχές και δημόσιες επιχειρήσεις, δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να μπορούν να αναβάλουν την εφαρμογή της οδηγίας για τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς έως και 30 μήνες από τη δημοσίευση των στοιχείων αναφοράς του ευρωπαϊκού προτύπου, δυνατότητα που δεν ισχύει για τις κεντρικές αρχές αγορών.

Στόχος του παρόντος σχεδίου νόμου αποτελεί η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων, καθώς και η εξουσιοδότηση της Διοίκησης να λάβει τα αναγκαία εφαρμοστικά και τεχνικά μέτρα προκειμένου οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια στο πλαίσιο της εκτέλεσης των συμβάσεων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του.

Ειδικό μέρος:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1 αναλύεται το αντικείμενο ρύθμισης, το πεδίο εφαρμογής και οι εξαιρέσεις. Ειδικότερα ορίζεται ότι οι ρυθμίσεις του νόμου ισχύουν για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση συμβάσεων οι οποίες υπάγονται στο ν. 3978/2011 (Α'137) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Υπηρεσιών και Προμηθειών στους τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2009/81/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας», στο ν. 4412/2016 (Α'147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» και στο ν. 4413/2016 (Α'148) «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις» εφόσον η αξία τους εκτός ΦΠΑ είναι ίση ή ανώτερη των κατώτατων ενωσιακών ορίων του άρθρου 24 του ν. 3978/2011, των άρθρων 5 και 235 του ν. 4412/2016, καθώς και της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4413/2016, ως εκάστοτε ισχύουν.

Από το πεδίο εφαρμογής ρητά εξαιρούνται τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011, και οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή πρέπει να συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας κατ' εφαρμογή των ισχυουσών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, και υπό τον όρο ότι τα ουσιώδη εθνικά συμφέροντα δεν μπορούν να προστατευθούν με λιγότερο οχληρά μέτρα. Σημειώνεται ότι αντίστοιχες εξαιρέσεις περιλαμβάνονται στους νόμους 4413/2016 και 4412/2016 ως προς τις συμβάσεις που έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας και οι οποίες έχουν αποκλεισθεί από το πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6, το άρθρο 15 παράγραφος 3 και το άρθρο 24 παράγραφος 3 αντιστοίχως, όπως έχουν ενσωματωθεί στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 9 του ν. 4413/2016 και τα άρθρα 15 και 243 του ν. 4412/2016 (βλ αιτιολογική σκέψη 16 της Οδηγίας).

Άρθρο 2

Στο άρθρο 2 τίθενται οι βασικοί ορισμοί, όπως περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας, ενώ παράλληλα εισάγονται ορισμοί για το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, τον πωλητή και τον αγοραστή. Όπου στους ορισμούς της αναφέρονται διατάξεις των Οδηγιών 2009/81 ΕΚ, 2014/23/ΕΕ και 2014/24/ΕΕ γίνεται παραπομπή στις αντίστοιχες διατάξεις και ορολογία της κείμενης εθνικής νομοθεσίας μεταφοράς των ως άνω Οδηγιών. Ειδικά ως προς τον ορισμό του αγοραστή και του πωλητή, υιοθετούνται οι ορισμοί της κείμενης νομοθεσίας προκειμένου να ευθυγραμμιστεί το πλαίσιο της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις, με τις έννοιες των οικονομικών φορέων, των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων. Με την εισαγωγή ενιαίων ορισμών επιχειρείται η διασφάλιση της συνοχής, της σαφήνειας και της ασφάλειας δικαίου στο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 μεταφέρεται το άρθρο 6 της Οδηγίας, όπου ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τίθενται οι κατηγορίες των βασικών στοιχείων του ηλεκτρονικού τιμολογίου, όπως αυτές θα εξειδικευτούν με την κανονιστική πράξη, που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 7, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο και την κείμενη φορολογική νομοθεσία. Επιπλέον, κατά τη μεταφορά της Οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, διορθώνεται το στοιχείο της περίπτ. στ) του άρθρου 6 της ελληνικής μετάφρασης της Οδηγίας, η οποία από προφανή παραδρομή αναφέρεται στον φορολογικό αντιπρόσωπο του αγοραστή αντί του ορθού που αντιστοιχεί στον φορολογικό αντιπρόσωπο του πωλητή.

Τέλος, γίνεται παραπομπή στο σύνολο των ουσιαστικών στοιχείων πληροφόρησης το οποίο πρέπει να περιέχεται στο ηλεκτρονικό τιμολόγιο με βάση τα σημασιολογικά δεδομένα (από άποψη περιεχομένου) του προτύπου προκειμένου να είναι δυνατή η διασυνοριακή διαλειτουργικότητα.

Άρθρο 4

Με το άρθρο 4 μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 7 της Οδηγίας, που συνίσταται στην υποχρέωση των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων, να μην απορρίπτουν ηλεκτρονικά τιμολόγια που συμμορφώνονται με το ευρωπαϊκό πρότυπο και τις προβλεπόμενες συντακτικές δομές. Εξυπακούεται ότι άλλοι υποχρεωτικοί λόγοι άρνησης παραλαβής, όπως οι συναφείς με συμβατικούς όρους, δεν θα πρέπει να θίγονται από αυτή την υποχρέωση (βλ αιτιολογική σκέψη 34 της Οδηγίας).

Σημειώνεται ότι με την Οδηγία και, συνεπώς, με το νόμο, καλύπτονται μόνον ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται από τον οικονομικό φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί δημόσια σύμβαση ή σύμβαση ανάθεσης παραχώρησης (ο κύριος αντισυμβαλλόμενος), και, όταν ανατίθεται σύμβαση σε κοινοπραξία οικονομικών φορέων, ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται είτε από την κοινοπραξία είτε από τους επιμέρους οικονομικούς φορείς. Εφόσον οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων των Βιβλίων Ι και ΙΙ του ν. 4412/2016 (σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 132 και την παρ. 2 του άρθρου 336), καθώς και στο πλαίσιο ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης του ν. 4413/2016 (σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 50) προβλέπουν απευθείας πληρωμές στους υπεργολάβους, θα πρέπει να αναφέρουν στα έγγραφα της σύμβασης εάν θα παραλαμβάνουν ηλεκτρονικά τιμολόγια που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου (βλ αιτιολογική σκέψη 14 της Οδηγίας).

Τέλος, η αναφορά στο πρότυπο «*όπως εκάστοτε ισχύει*» καλύπτει το ενδεχόμενο και τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης και επικαιροποίησης του προτύπου σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας.

Άρθρο 5

Στο άρθρο 5 υιοθετείται η γενική επιφύλαξη τήρησης του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων - ο οποίος, σημειωτέον, δεν είχε ακόμα εκδοθεί κατά την υιοθέτηση της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ- την τήρηση της αρχής περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των εθνικών διατάξεων που σχετίζονται με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Εξυπακούεται ότι η εν λόγω επιφύλαξη θα αφορά και στην τήρηση του εφαρμοστικού νόμου ΓΚΠΔ, όταν υιοθετηθεί.

Άρθρο 6

Στο άρθρο 6 υιοθετείται επιφύλαξη σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006), όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο με τις διατάξεις των ν. 3763/2009 (Α' 80) και του ν. 4308/2014 (Α' 143). Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 37 της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ η οδηγία αυτή και, κατ'επέκταση, ο νόμος, έχει διαφορετικό σκοπό και πεδίο εφαρμογής από την οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου και, συνεπώς, δεν επηρεάζει τις διατάξεις για τη χρήση ηλεκτρονικών τιμολογίων σε ό,τι αφορά τον ΦΠΑ. Ειδικότερα, το άρθρο 232 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου

διέπει τις σχέσεις μεταξύ συναλλασσομένων και έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι δεν μπορεί να επιβληθεί στον λήπτη η χρήση ηλεκτρονικών τιμολογίων από τον αποστολέα. Ωστόσο, αυτό θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να επιβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς υποχρέωση αποδοχής, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ηλεκτρονικών τιμολογίων.

Άρθρο 7

Στο άρθρο 7 τίθενται οι απαραίτητες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις σχετικά με την έκδοση του δευτερογενούς κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις, ώστε να καταστεί εφικτή η χρήση του ευρωπαϊκού προτύπου έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων. Συγκεκριμένα οι κανονιστικές αποφάσεις που θα εκδοθούν θα αφορούν στη συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων του περιεχομένου και της μορφής του ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 3) καθώς και την αρχιτεκτονική, τις διαδικασίες παραλαβής, επεξεργασίας και πληρωμής του ηλεκτρονικού τιμολογίου, τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης με ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα του δημοσίου, τις τεχνικές προϋποθέσεις ασφάλειας και προστασίας δεδομένων και κάθε άλλη αναγκαία τεχνική ή/και ειδική λεπτομέρεια (άρθρο 4).

Άρθρο 8

Στο άρθρο 8 τίθεται η έναρξη ισχύος των προτεινόμενων διατάξεων, καθώς και το απώτατο χρονικό σημείο έναρξης εφαρμογής των κατάλληλων αναγκαίων τεχνικών μέτρων για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση του άρθρου 4, σύμφωνα με τις προθεσμίες του άρθρου 11 της Οδηγίας. Το ως άνω απώτατο χρονικό σημείο διαφοροποιείται ανάλογα με το αν πρόκειται για κεντρικές κυβερνητικές αρχές και κεντρικές αρχές αγορών ή για μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, σύμφωνα με τη σχετική διακριτική ευχέρεια που δόθηκε στα κράτη μέλη για παρέκκλιση από τη γενική προθεσμία (βλ αιτιολογική σκέψη 38 της Οδηγίας).